

Posudek školitele na disertační práci „Stres a projevy limbické iritability u deprese a závislosti na alkoholu“ autorky MUDr. Denisy Jasové

Disertační práce představuje moderní téma výzkumu zohledňující vztahy mezi vlivy biologickými a environmentálními, mezi nimiž je kladen důraz na sledování sociálních faktorů a to zejména stresu a traumatických událostí, které představují významné společné etiopatogenetické činitele při vzniku dvou v současnosti epidemiologicky nejvýznamnějších psychiatrických onemocnění, jimiž jsou depresivní porucha a závislost na alkoholu. To co je dle uvedené disertační práce pro obě tyto poruchy společné jsou poruchy inhibičních mechanismů, které se projevují především změnami excitability limbického systému (tzv. limbické iritability) vysvětlované nejčastěji prostřednictvím modelu kindlingu, který může v oblasti limbických struktur indukovat afektivní, kognitivní a psychosenzorické symptomy vyskytující se také v případech záchvatů temporální epilepsie. Dle stávajících poznatků a také podle poznatků uvedených v této disertační práci se tyto symptomy mohou vyskytovat bez jakýchkoliv zřetelných změn odkazujících na neurologicky diagnostikovatelnou epilepsii.

V návaznosti na tyto stávající poznatky je v disertační práci na vzorku 113 pacientů s depresí doložen vztah mezi depresí a limbickou iritabilitou a také mezi limbickou iritabilitou a alkoholovým cravingem u 40 pacientů závislých na alkoholu a podobné výsledky pokud jde o vztah deprese a symptomů limbické iritability byly nalezeny také u vzorku zdravých kontrolních subjektů. V další části výzkumu u pacientů závislých na alkoholu data uvedená v disertační práci ukázala vztah mezi psychometricky zjišťovanými symptomy limbické iritability a přenosem informace mezi levou a pravou stranou elektrodermální aktivity vypočteným jako transinformace ze získaných EDA záznamů. Tento výsledek lze pravděpodobně interpretovat jako důsledek zvýšeného toku informace v důsledku senzitivace, a poruch inhibičních systémů souvisejících s limbickou iritabilitou a epileptiformními změnami, které urychlují interhemisferický informační transfer. Výsledky disertační práce v souhrnu ukazují, že další výzkum v této oblasti může napomoci odhalit nové souvislosti mezi stresem a jeho vlivy na limbickou iritabilitu a napomoci tak k vývoji nových metod použitelných v diagnostické a léčebné praxi a to především pokud jde o indikaci antikonvulzní medikace u některých pacientů.

Jako celek představuje disertační práce vyvážený celek mezi velmi kvalitní přehledovou částí představující zajímavé a v literatuře dosud nepublikované hypotézy a souvislosti, a získanými empirickými výsledky. Přehledová část práce zatím publikována nebyla, ale představuje hodnotný příspěvek vhodný k publikaci. Veškeré další výstupy této práce týkající se získaných empirických dat a jejich výsledků již publikovány byly a staly se originálním a zajímavým příspěvkem k literatuře v této oblasti výzkumu (uvedené studie u pacientů závislých na alkoholu jsou první ve světové literatuře, které ukázaly souvislost mezi alkoholovým cravingem a symptomy limbické iritability a podobně je tomu i ohledně vztahu mezi EDA transinformací a symptomy limbické iritability).

Práce je jako celek plně adekvátní a relevantní vzhledem k požadavkům kladeným na dosažení hodnosti PhD a proto ji doporučuji k obhajobě.

Petr Bob